

Poziția ANOSR cu privire la principalele elemente ce trebuie introduse în Legea Educației

Martie 2010

ANOSR, în calitate de reprezentant legitim al studenților, își dorește de mult timp o nouă lege a educației care să implementeze cu adevărat o reformă a învățământului superior. În acest sens, în ultimii ani am participat de fiecare dată la discuții și dezbateri, însă niciuna dintre ele nu a avut o finalitate clară. Considerăm că o lege a educației trebuie să fie mai mult decât simple articole înșirate într-o ordine, trebuie să aibă în spate o viziune și o coerență bine înrădăcinate în nevoile actuale ale societății românești.

ANOSR constată că de fiecare dată propunerile legislative s-au aflat la intersecția diferitelor interese individuale în care principalii pierzători au fost studenții, afectați de calitatea actuală a sistemului educațional.

În acest context, ANOSR își exprimă încă o dată intenția de a contribui și a se implica, în mod real, în calitate de reprezentant legitim al studenților, în conturarea unei noi legi a educației. Specificăm faptul că orice reformă este sortită eșecului dacă nu este asumată și internalizată de toți „stakeholderii” principali ai comunității academice.

Întrucât educația joacă un rol important în societate, este necesară **menținerea statutului sau de bun public prioritar și în viitor**, în special în contextul paradigmei societății bazate pe cunoaștere.

Totodată, considerăm ca o nouă lege a educației trebuie să promoveze înlocuirea paradigmei tradiționale a învățământului centrat pe profesor cu cea a învățământului centrat pe student. ANOSR constată că deși vorbim de mult timp de un învățământ centrat pe student, în realitate există foarte puține cadre didactice care înțeleg acest concept și îl aplică zi de zi. Considerăm că elemente precum: evaluarea cadrelor didactice de către studenți (cu rezultate și efecte reale), încurajarea de noi metode de predare-învățare, încurajarea utilizării tehnologiei, flexibilizarea curriculumului, optimizarea folosirii creditelor transferabile etc. pot cu adevărat să ducă la un învățământ de calitate.

Prezentăm în continuare o serie de aspecte pe care ANOSR le susține integrate într-o nouă lege a educației:

**European Students'
Union**

- În România, învățământul constituie o prioritate națională.
- Studentul este partener cu drepturi egale în comunitatea academică.
- Educația trebuie să fie centrată pe student într-un mod în care să îi ofere capacitatea de a fi angajat, a-și exercita profesia, a se integra în societate și de a se integra ușor/a fi mobil pe piața muncii.
- Studentului i se garantează accesul la toate informațiile necesare unui parcurs academic de calitate.

- *Detaliere:*

Universitatea va întreprinde măsuri pentru ca studentul să poată accesa într-un mod cât mai facil: informațiile personale, situația academică, modalitățile de evaluare, oportunități de dezvoltare prin programe de mobilitate, oportunități privind sprijinul financiar, decizii ale universității, drepturile și obligațiile, etc.

- Candidații proveniți din medii de risc socio-economic ridicat sau marginalizate din punct de vedere social (rromi, absolvenți ai liceelor din mediul rural sau orașe cu mai puțin de 10.000 de locuitori) beneficiază de un număr de locuri bugetate garantate, în condițiile legii.

- *Detaliere*

Cu toate că în România educația e defintă ca fiind bun public, acest fapt nu asigură și ceea ce este definit prin echitate. Ca exemplu, la o analiză grosieră a mediului de proveniență a studenților, se poate observa că marea majoritate a celor implicați în procese educaționale sunt din mediul urban, spre deosebire de cei din mediul rural.

Conceptul de echitate este unul foarte larg, iar componentele sale ar trebui să se regăsească și în educația din România, acesta fiind unul din pașii care ar duce calitatea educației la un alt nivel și ar integra societatea românească în tendințele europene.

- Taxele nu pot fi mai mari decât subvenția de la buget. Cuantumul taxelor de studii se stabilește de senatul universității.
- Numărul total de studenți admiși într-o instituție de învățământ superior trebuie să fie în concordanță cu infrastructura și resursele umane de care dispune aceasta.

- Accesul la serviciile conexe activității de învățământ oferite de universitate, este gratuit pentru toți studenții universității.

- *Detaliere*

Serviciile conexe se referă la servicii de informare, consiliere academică, profesională, psihologică și socială, servicii medicale, spații aparținând universității, care permit desfășurarea de activități sociale, sportive și culturale.

- În cadrul Instituțiilor de Învățământ Superior și în cadrul desfășurării procesului educațional funcționează principiul egalității de tratament față de toți studenții. Orice discriminare directă sau indirectă față de student bazată pe criterii de sex, orientare sexuală, vârstă, rasă, etnie, religie, opțiuni politică, origine socială, handicap, situație familială, apartenență ori activitate sindicală, este interzisă
- Studenții beneficiază de burse de merit, pentru stimularea excelenței și de burse sociale, pentru susținerea financiară a studenților cu venituri reduse. În cazul bursei sociale, alocația bugetară trebuie să acopere un minim de masă și cazare iar acestea pot fi cumulate cu bursele de performanță.

- *Detaliere*

Rolul bursei sociale și a celor sociale ocazionale este de a îmbunătăți situația studenților din medii defavorizate socio-economic, rezolvând astfel inechitățile din societate, în timp ce alte forme de burse (bursile de studiu, merit sau performanță) sunt pentru a susține dezvoltarea academică a studentului, stimulând performanța în educație. În acest context, este necesar să existe posibilitatea cumulării lor.

- Studenții au dreptul de a beneficia de burse indexate, din alocații bugetare sau venituri proprii extrabugetare ale universităților precum și alte tipuri de burse speciale, conform criteriilor stabilite de legislația în vigoare.
- Studenții au dreptul să obțină împrumuturi pentru cheltuielile din timpul efectuării studiilor universitare.

- *Detaliere*

ANOSR consideră că trebuie să existe în primul rând o conștientizare a faptului că un sistem de credite pentru studenți nu trebuie să afecteze actualul sistem de finanțare al educației inclusiv cele de suport pentru studenți.

- Statul garantează un sistem de credite de studii pentru studenții din România, care va **asista** educația, paralel sistemul actual de finanțare, menit să **sprijine** învățământul superior românesc. Gestionarea acestui sistem, împreună cu metodologia de acordare a creditelor intră în atribuția Ministerului Educației Cercetării Tineretului și Sportului, prin intermediul Agenției de Credite și Burse de Studii
- Studenții au dreptul la subvenție pentru regia de cămin indexată la rata inflației, ce se va aloca individual, excepție făcând studenții care învață în localitatea de domiciliu. Căminele sunt unități non-profit. Aceste subvenții vor fi acordate și studenților care aleg altă formă de cazare decât căminele instituțiilor de învățământ superior.
- Studenții sunt reprezentați în structurile decizionale ale Instituțiilor de Învățământ Superior într-o proporție de minim 25%.
- Studenții au reprezentanți în toate comisiile și consiliile din universitate.
- Procedura de alegerea a studenților reprezentanți intră în autonomia universitară, respectând principiul democrației, fără implicarea conducerii universității/facultății în deciderea formei de reprezentare sau în organizarea procesului electiv

- *Detaliere*

Din perspectiva ANOSR, o lege a educației nu trebuie să facă referire la mecanisme specifice în reprezentarea studenților deoarece limitează autonomia studenților de a se organiza în conformitate cu tipologia lor, cultura organizațională, istorie și tradiție. Pe de altă parte, legea trebuie să garanteze prezența studenților în procent de minim 25% în toate forurile decizionale ale facultății/universității, precum și să apere autonomia studenților în organizare de orice influență a universității/facultății. Implicarea conducerii universității sau facultății în deciderea formei de reprezentare sau a procesului electiv poate duce la o influențare a rezultatelor alegerilor și deci o perturbare a corectitudinii acestora și o încălcare a principiilor democrației și independenței.

- Instituțiile de învățământ superior nu au dreptul de a condiționa statutul de student reprezentant în funcție de performanțele academice, prezența la cursuri, seminarii și laboratoare, etc.

- *Detaliere*

Performanțele academice ale studenților, prezența la cursuri sau seminarii nu este relevantă pentru activitatea de reprezentare, limitând dreptul tuturor studenților de a fi studenți

reprezentanți.

- Studenții au dreptul de a se asocia în structuri sau organizații studentești cu caracter social, sindical, profesional, cultural sau sportiv. Carta universitară va conține modalitățile de colaborare dintre structurile de conducere ale universităților și organizațiile studentești legal constituite.
- Studenții au acces la programe mobilitate, internă și externă. Universitățile au obligația de a accepta cererile de mobilitate internă și de a depune diligențele necesare pentru ca acest lucru să fie asigurat, în limita unor locuri minime disponibile.
 - *Detaliere*

În ceea ce privește mobilitatea externă a studenților considerăm că un aspect esențial îl reprezintă reglementarea procesului de echivalări. Creditele și recunoașterea studiilor parcurse în programul de mobilitate reprezintă un factor esențial pentru continuitatea studiilor în instituția de origine în mod echitabil. Mai mult, competențele câștigate în programul de mobilitate trebuie recunoscute și menționate în Suplimentul la Diplomă, indiferent dacă acestea sunt în concordanță sau nu cu planul de învățământ al facultății de origine.

Totodată, în România încă nu avem un cadru legislativ cu privire la mobilitățile interne ale studenților. Pentru o bună facilitare, considerăm că soluția pentru demararea programelor de mobilitate internă este garantarea acestora doar pe baza acceptului universității la care ajunge studentul. Considerăm necesară menționarea acestui lucru printr-un articol în Legea Educației.

- O treime din creditele aferente unui program de studiu pot fi folosite de student pentru a contracta materii opționale, liber alese din oferta fiecărei instituții de învățământ superior. Competențele dobândite în urma contractării acestor materii vor fi trecute pe suplimentul de diplomă al studentului
 - *Detaliere*

Un învățământ centrat pe student implică posibilitatea studentului de a-și decide propriul lui traseu educațional.

- Studenții participă la evaluarea cadrelor didactice.
- Durata studiilor prevăzută de lege este recunoscută ca vechime în muncă.
- Studenții beneficiază de tarif redus cu cel puțin 50% pentru transportul local în

**European Students'
Union**

comun, de suprafața și subteran, precum și pentru transportul intern auto, feroviar și naval, în tot timpul anului calendaristic.

- Studenții beneficiază de gratuitate pentru accesul la muzee, concerte, spectacole de teatru, operă, film la alte manifestări culturale și sportive organizate de instituții publice.
- Studenții cu dizabilități fizice au dreptul să aibă căi de acces în totalitatea spațiilor universitare și locuri special amenajate pentru desfășurarea normală a activităților atât academice, cât și a celor sociale și culturale.
- Studenții pot participa la acțiuni de voluntariat, pentru care poate primi un număr de credite.
- Studenții au dreptul de a nu participa la procesul educațional la mai mult de 8 ore pe zi, reprezentând cursuri, laboratoare și seminari.
- Propaganda politică, religioasă ca și orice formă de discriminare individuală sau în masă sunt interzise în cadrul Instituțiilor de Învățământ Superior.
- Pe perioada exercitării unei funcții publice (deputat, senator, membru al Guvernului, îndeplinirea unor funcții de specialitate în aparatul Parlamentului, al Președinției, al Guvernului, al ministerelor, prefect, subprefect, președinte sau vicepreședinte de consiliu județean, primar sau viceprimar, funcție de îndrumare și control din sistemul de învățământ, cultură, tineret și sport), persoana nu poate ocupa funcții de conducere în instituția de învățământ superior unde are postul didactic.

○ *Detaliere*

Având în vedere că educația are rolul de a forma o gândire liberă, critică și logică, considerăm cumulul de funcții din instituțiile de învățământ cu funcțiile politice ca fiind inacceptabil. Faptul că unele persoane dețin atât funcții politice, cât și funcții în instituții de învățământ, duce la scăderea nivelului de implicare al respectivelor persoane fie în una din structuri, fie în ambele, influențând totodată procesul decizional. Considerăm că sunt funcții care necesită o implicare completă și nepartinică din partea ocupanților, pentru asigurarea calității în ceea ce privește reprezentarea și asumarea responsabilităților.

În plus, statutul de bun public și prioritar ar trebui să asigure educației o dezvoltare continuă și liniară, precum și un parcurs stabil, indiferent de orientările politice ale celor care dețin

funcții în instituțiile de învățământ.

Studentii/elevii trebuie să aibă un parcurs educațional fără a fi influențați de diferite orientări politice și să aibă libertatea de a alege sau nu o orientare politică.

- Admiterea studenților cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene, ai celor membre ale Spațiului Economic European și ai Elveției se face în aceleași condiții ca și pentru cetățenii români.

Recunoașterea educației non-formale prin credite ECVET

Acest domeniu reprezintă una dintre puținele linii de acțiune ale Procesului Bologna în care România nu a făcut niciun demers. Considerăm că este oportună introducerea unui capitol care să fie completat cu reglementari ulterioare în ceea ce privește recunoașterea educației non-formale și totodată implementarea sistemului de credite transferabile ECVET.

**European Students'
Union**